

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: میدان طامی، خیابان بهرام مصبری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۸ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۲۵۴۸

توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز
تلفن: ۶۶۲۶۵۰۷-۰۹۱۲۳۵۸۳۲۹۳ • چاپ: مصمیم
تلفن: ۴۴۵۳۳۷۲۵

www.sharghdaily.ir

یکشنبه ۱۷ اردیبهشت ۱۴۰۲ • ۱۶ شوال ۱۴۴۴ • ۷ می ۲۰۲۳ • سال بیستیم • شماره ۴۵۴۷ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۲:۰۱ • اذان مغرب ۱۹:۰۵

اذان صبح فردا ۳:۳۰ • طلوع آفتاب ۵:۰۶

شرق

دیالوگ روز

روْیای پروانه - کیوان تالبتیوغ - ۲۰۱۳

روشتو (مرت فرات): شنیدی همیشه میگن «لحظه رو تصرف کن»؟...

من فکر میکنم برعکس باشه... این لحظه‌ست که ما رو تصرف میکنه.

اونایی که به خاطر زنده‌بودنشون خوشحالن، خوشبختن...

اونایی که به خاطر نمردنشون خوشحالن، خوشبخت نیستن!

هنر خوانی

انفعال کارگزار و ریز پیچیدن و جریان سازی سینما دارها

رضا درستکار

فسیل در دور فروش است و از صد میلیارد تومان هم عبور کرد و احتمالاً این استثنای این روزهای کیشه و اکران، بیشتر هم خواهد فروخت (مفت چکش باد). اما خب اینها چه ربطی به «چرخه» سینمای ایران دارد؟! شاید بتوان گفت: هیچ! و توضیح داد که این استقبال، تازه ممکن است اثرات معکوس هم بگذارد: چرا؟ خواهیم گفت.

در گذشته، وقتی فیلمی اکران می‌شد و وضعی مشابه فسیل برایش پیش می‌آمد، همه خوشحال می‌شدند، چون مخاطبی که به سانس نمی‌رسید، غالباً سر ریز می‌شد به سایر فیلم‌ها و زنجیره صنعت تقویت می‌شد و «چرخه فروش» کمک‌حال سینما و سینمادارها بود.

حالا چی؟! هیچی! یا دیجیتالی شدن سیستم اکران و قدرت‌یافتن سینمادار‌ها، اکنون یک نفر پشت مانیتور می‌نشیند و درجا «برنامه اکران» را دستکاری و جابه‌جا می‌کند! بخشی مهم‌تر از فروش فسیل حاصل این روش سینمادار‌هاست! سالن‌های سینما در سال ۱۴۰۱ بی‌روق و متضرر بودند، از نظر سینمادار اکنون می‌توان آن «رکود» و ضررها را جبران کرد! بنابراین پشت آن رایانه و شبیه ماتریکس حفر می‌کنند و شیار می‌زنند و همه راه‌ها را مسدود و به مسیر فسیل جاری می‌کنند! و از فیلم‌های قدیمی هم نمی‌گذرند که هشت ماه است در اکران‌اند!

تازه! گاهی هم دیده شده که سینمادار نظر «منتقدانه» درباره فیلمی می‌دهد و «مارکت» فیلم را به مسلخ شبه‌«نقد» و نگاه ناآموخته خود می‌برد و روی اکوسیستم نقشی بی‌خودی ایفا می‌کند! (خب! مدیر و کارگزار منفعل است و عموماً هم نمی‌دانند که نقد و مارکت دو مقوله جداگانه‌اند).

همین حالا به سینماها سری بزیند فسیل هر یک ریخ به ریخ، یک سانس دارد، این کیشه موفق، استثنائاً کمکی به صنعت و زنجیره اکران نمی‌کند. چرا؟ چون دومین فیلم پر فروش اکران، بعد از فسیل، «غریب» است با رقم فروش هفت‌میلیاردی و فاصله فروش غریب‌ترش با فیلم اول، صد میلیارد تومان! (این فاصله طبیعی نیست، هست!؟)

تقریبت نهایی فیلم‌های بعدی چرخه طبیعی اکران سینمای ایران را همین غریب و فیلم‌های بعدی‌اش روشن می‌کنند نه فسیل! فسیل استناست. تته‌تته‌ش فیلم‌های عادی، بین ۱۰ تا ۲۰ و ۲۵ میلیارد بفروشد و خلاص!

پس مراقب این سر و صداها و هیاهوهای برای هیچ باشید! سینمایی که روی یک محصول و کاکل یک فیلم بچرخد، «صنعت» نیست و احتمالاً تولیدی طبیعی نخواهد داشت و باید مراقب بود که نوزاد مربوطه، «فرانکنشتاین» و هیولا نشود! انحصار و جمودی که ناخواسته از از روی نوعی طمع، روی نمونه‌ای مشخص دارند به‌وجود می‌آوردند، خودش تبدیل به راه‌بند می‌شود و حتی فعل کارگزاران فرهنگی را هم فلج می‌کند! و چند صباح دیگر این یکی حتی با فشار و سانسور و دستور از بالا هم درست‌شدنی نیست! بله!

صنف

وحیدیان و نخعی، روزنامه‌نگار محکوم شدند

در چند روز گذشته رسانه‌ها از محکومیت دو روزنامه‌نگار به زندان خبر دادند. مریم وحیدیان، روزنامه‌نگار، به چهار سال حبس تعلیقی محکوم شد. حکم دادگاه بدوی مریم وحیدیان، روزنامه‌نگار، از سوی شعبه ۲۶ دادگاه انقلاب اسلامی به ریاست قاضی افشاری صادر شد. براساس این حکم این روزنامه‌نگار به تحمل چهار سال حبس تعزیری محکوم شد که این حکم برای مدت پنج سال تعلیق شده است. این روزنامه‌نگار در آبان و آذر سال پیش بازداشت شده بود. همچنین طبق گزارش‌های چند روز پیش حکم مجازات حبس روح‌الله نخعی، روزنامه‌نگار و خبرنگار سابق «شرق»، در دادگاه تجدیدنظر تهران تأیید شده است.

روحه‌الله نخعی که ۳۱ شهریورماه گذشته و هم‌زمان با آغاز اعتراض سراسری در ایران پس از مرگ مهسا امینی بازداشت شده بود، در شعبه بیست‌وهشت دادگاه انقلاب تهران از بابت اتهام «اجتماع و تبانی و تبلیغ علیه نظام» به دو‌سال و هفت ماه حبس محکوم شده بود. او پس از حدود چهار ماه حبس، در زندان‌های اوین و تهران بزرگ در ۲۶ دی ماه با تودیع وثیقه و به طور موقت آزاد شد. چند روز پیش طبق حکم صادره در شعبه سی‌وشش دادگاه تجدیدنظر استان تهران برای او تأیید شد. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی، مجازات اشد یعنی دو سال حبس برای این روزنامه‌نگار قایل اجرا خواهد بود.

امیر محقق: روزنامه‌نگاری شاید آن حرفه جذابی باشد که روْیای آن در گوشه ذهن خیلی‌هایمان بوده، ولی در یک دهه اخیر، با حضور و تسلط سوشال‌مدیا با همان شبکه‌های اجتماعی، آن را در مسیری رو به خاموشی یا در سایه دیده باشیم. بازگردن ابعاد مختلف ایسن موضوع، ما را بر آن داشت تا با «شاهین امین»، «عبدالجواد موسوی» و «نغمه دانش»، سه روزنامه‌نگار باتجربه حوزه فرهنگ و هنر، گفت‌وگویی در مؤسسه فرهنگی رایکا داشته باشیم و دیدگاه آنها را بدانیم. خلاصه‌ای از این میزگرد را در ادامه می‌خوانید.

● **روزنامه‌نگاری در دوران شبکه‌های اجتماعی دستخوش تغییر شده، بدیهی است؛ اما آیا روزنامه‌نگاری به مفهوم کلاسیک آن، نه از جهت حذف فیزیکی بلکه از جهت میزان تأثیرگذاری، همچنان وجود دارد؟**

دانش: این جمله کلیشه‌ای که روزنامه و رسانه مکتوب مرده است، یک گزاره غلط است، چون همین الان حداقل می‌توانیم چهار روزنامه کاملاً تأثیرگذار در ایران از نظر محتوا و خط و جهتشان نام ببریم. به همین دلیل من عنوان و واژه تعداد مخاطب را با تأثیرگذاری جایگزین می‌کنم. فقط شاید شکل خروجی‌شان به شیوه کلاسیک نباشد، یعنی در عمل به درستی خودشان را به فضای مجازی گره زده باشند.

امین: ولسی تأثیرگذاری واژه‌ای کیفی و غیر قابل اندازه‌گیری است. تیراژ، فروش یا میزان کلیک و فالوئر قابل اندازه‌گیری هستند گرچه شاید تنها نشانه تأثیرگذاری نباشند اما مهم‌ترین و قابل استنادترین آنها در فضای عمومی جامعه هستند. مثلاًسفانه سال‌هاست تأثیرگذاری روزنامه‌ها و رسانه‌های رسمی به شدت کم شده چون رسانه‌ها در ایران در یک روند چندساله مرجعیتِ خود را از دست داده‌اند. بخشی از این اتفاق به این دلیل است که فرهنگ خواندن در ایران همیشه ضعیف بوده است، بخشی از آن هم به جوردگی نسبت به شبکه‌های اجتماعی برمی‌گردد. شبکه‌های اجتماعی محدودیت کمتری دارند، ولسی به دلیل فضای حاکم بر آنها، حداقل در ایران، گفت‌وگو به درستی در آنجا شکل نمی‌گیرد. اما اینکه به خاطر تسلط

تاریخ خوانی

سؤال‌هایی دربارهٔ اجاره ۳۵ میلیونی

خبرآتلان گزارشی درباره اجاره ابنیه تاریخی منتشر کرده است.
اواخر فروردین ۱۴۰۲ در سامانه صندوق توسعه صنایع دستی و فرش دستباف و احیا و بهره‌برداری از اماکن تاریخی و فرهنگی، فهرستی از ۱۹ آثار تاریخی برای مزایده منتشر شد. قرار بود در تاریخ ۱۲ اردیبهشت با هدف بهره‌برداری به مزایده گذاشته شوند که چهار روز دیگر تمدید شد. ۱۹ بنایی که در فهرست منتشر شده‌اند، به شرح زیر هستند: عمارت اربابی لقوان، کاروانسرای جانانلو، گویچه‌بتل، خانه سرهنگ ایرج، ناصرالدین میرزا، کاروانسرای زعفرانیه، کاروانسرای مهر، حمام سالار، خانه ابراهیمی، گراند هتل، ارک راین، باغ هرندی، خانه اوشیدری، خانه بهادرالملک، خانه فخری راور، کارخانه حناسابی، حمام قلعه، خانه آقایان‌زاده و خانه دانشمندی.
در این فهرست، اسامی آشنا از آثار نفیس و ملی ثبت‌شده مشاهده می‌شود. نکته شایان توجه وجود ارک راین، دومین بنای خشتی جهان پس از ارک پم در این فهرست است. این ارک در فهرست آثار ملی ایران هم ثبت شده و جزء آثار نفیس به حساب می‌آید که بر اساس اصل ۸۳ قانون اساسی، بناها و اموال دولتی که از نقلایس ملی باشد، قابل انتقال به غیر نیست مگر با تصویب مجلس شورای اسلامی، آن‌هم در صورتی که از نقلایس منحصره‌بفرد نباشد. عزت‌الله زغرماغی، وزیر گردشگری، در ۱۳ اردیبهشت واگذاری بهره‌برداری ارک راین را تأیید کرد و قرار است به مدت ۲۶ سال و به مبلغ ماهانه ۳۵ میلیون تومان به بخش خصوصی برای کاربری پذیرایی، اقامتی و پژوهشی واگذار شود. از طرفی کاوش‌های

شبکه‌های اجتماعی و فضای سایر عده‌ای مدعی شوند دیگر رسانه‌های مکتوب مرده‌اند، یک اشتباه یا حتی دروغ بزرگ است. شوربخانه بسیاری از ما برای همه چیز سریع، هيجان‌زده و بدون تحلیل، حکم صادر می‌کنیم. بله، قابل گتمان نیست که رسانه‌های مکتوب ایران در ضعیف‌ترین و کم‌اثرت‌ترین وضعیت‌شان هستند، اما به این معنا نیست که دوران رسانه‌های مکتوب در جهان تمام شده است. آساهی شیمبون، یومیوری و یواس‌ای‌تودی، یا تیراژ میلیونی در ژاپن و آمریکا که سریع‌ترین سرعت اینترنت و فراگیرترین شبکه‌های اجتماعی را دارند منتشر می‌شوند. به نظرم در یک فضای طبیعی و بدون سوءتفاهم، اگر رسانه را به چشم مالتی‌مدیا ببینیم هر شکلی از رسانه می‌تواند مخاطب خود را بیابد، چراکه با توجه به نظریه امتداد مک‌لوهان همه رسانه‌ها در امتداد هم هستند.

موسوی: این خواندن در فرهنگ ما تشدید هم شده است؛ الان دیگر کسی همان ۲۰۰ کلمه داخل اینستاگرام را هم نمی‌خواند. ربطی به فضای مجازی ندارد، در دوران اوج روزنامه‌ها و هفته‌نامه‌ها هم این معضل وجود داشت. چند وقت پیش در گفت‌وگو با دوست اندیشمندی، او به من گفت که در طول تاریخ که من در آن تأمل کردم، روزگاراتی که انسداد سیاسی و اجتماعی تشدید می‌شده، روزنامه‌نگاری افت و مجله‌نگاری رونق پیدا می‌کرده است. **امین:** اشکال کار دقیقاً در همین نکته است، اینکه رسانه‌ها ماهیت سیاسی پیدا کرده‌اند، و

رادیکالیسم به ضرر کليت رسانه و جامعه است

● مراسم تاج‌گذاری چارلز سوم و همسرش کاملیا در کلیسای «وست‌مینستر» برگزار شد. چارلز در هشتم سپتامبر ۲۰۲۲ پس از مرگ مادرش الیزابت دوم به سلطنت رسید.
عکس: Gettyimages

انتشار هم در مصرف محتوا، کم می‌کنند.

امین: هفت یا هشت سال پیش یک کارگردان

در گفت‌وگو با یک نشریه معتبر سینمایی جمله‌ای با این مضمون گفته بود: «من با شما مصاحبه می‌کنم ولی چه بازخوردی برآیم دارد؟ جمله شما ۱۰ هزار تیراژ دارد، اما اینستاگرام من را ۱۰۰ هزار فالوئر می‌بیند و حرفم بیشتر شنیده می‌شود». به همین دلیل است که رسانه‌ها برای بقا و تأثیرگذاری ناگزیر هستند به شکل مالتی‌مدیا عمل کنند و هر محتوایی در پلتفرم مخصوص خودش منتشر شود. حتی کسانی هم که اعتقاد دارند در آینده رسانه‌های چاپی حذف می‌شوند، این پیش‌بینی را برای چند دهه بعد می‌کنند، نه امروز و فردا.

● **اعتقاد دارید که روزنامه‌نگاری شأن و اصولی دارد که در دنیای مدرن، برای داشتن مخاطب بیشتر هم نباید از آن تغافل کرد؟**

موسوی: سایه روزنامه‌نگاری بعد از چند دهه کار، آن قدر سنگین است که با تو می‌ماند و با نحوه زیست خاص آن خو می‌گیری. گاهی حتی در جمع‌ها تو را به عنوان یک روزنامه‌نگار، به چشم وصله‌ای ناجور نگاه می‌کنند.

امین: روزنامه‌نگاری در کنار محاسنش چند آفت دارد. یکی از آفاتش این است که تو را به مرور زمان آدم تلخی می‌کند که از هیچ چیز شگفت‌زده نمی‌شوی و دیگر ساده به هیچ ماجراجویی نگاه نمی‌کنی. آفت دیگرش هم این است که بابت زحمت و سختی فراوانی که متحمل می‌شوی آورده مناسبی به لحاظ مالی، اجتماعی و اعتباری به دست نمی‌آوردی.

دانش: اول بگویم که هیچ شغلی را مقدس نمی‌دانیم، اما روزنامه‌نگار وظیفه‌ی خطیری به سرچشمه محتوا نیستند، بلکه مصرف‌کننده

محتوای رسانه‌های رسمی‌اند و این موضوع با جناح‌بندی رسانه‌ها هم ارتباطی ندارد و مطالب همه‌شان در فضای مجازی است که پربیننده می‌شود. اگر یک خبرگزاری، خبر تولیدی خودش را داخل شبکه‌های اجتماعی نگذارد، آن محتوا عملاً در یک دایره بسیار محدود و شاید با دو سه هزار کلیک می‌ماند. البته شبکه‌های اجتماعی به دلیل آنکه زاینده دنیا و زندگی مدرن هستند، نیاز به سرعتی دارند که متعاقباً دقت را، هم در

کودکی

کودکانی که از کرونا آسیب دیدند

سازمان جهانی بهداشت (جمعه ۵ می ۲۰۲۳) به‌طوررسمی اعلام کرد که همه‌گیری بیماری کووید ۱۹ ناشی از کروناویروس از این پس دیگر یک وضعیت اضطراری برای بهداشت عمومی جهانی نیست. طبق آخرین آمار تاکنون بیش از ۶۸۷ میلیون مبتلا به کرونا در جهان گزارش شده که کشور کره جنوبی رکورددار ابتلا در ۲۴ ساعت گذشته است. بنابر آمار به‌روز شده کرونا در جهان، مجموع مبتلایان به این بیماری تاکنون به ۶۸۷ میلیون و ۶۹۹ هزار و ۲۶۹ نفر رسیده و مرگ شش میلیون و ۸۷۰ هزار و ۷۶۲ بیمار کووید نیز تأیید شده است. در ایران نیز در روز گذشته ۱۰ نفر بر اثر کرونا کشته شدند. کرونا بر زندگی انسان‌ها در چندسال گذشته تأثیرات عمیق و گسترده‌ای گذاشته است که در این میان بی‌کاری و فقر از جمله آنها بوده و البته بر کودکان تأثیرات بیشتری داشته است؛ از جمله قاچغهای برای ایمن‌سازی دوران کودکی بوده است. آژانس ملل متحد تأکید دارد از مهم‌ترین دلایل این کاهش واکسیناسیون شیوع بیماری همه‌گیر کووید ۱۹ و بی‌ثباتی سیاسی و درگیری‌هاست. بر اساس گزارش جدید سازمان بین‌المللی کار و یونیسف ۱.۴۶ میلیارد کودک در سراسر جهان هیچ مزایایی دریافت نمی‌کنند. این سازمان عنوان کرد که بیش از ۸۰۰ میلیون کودک در سراسر جهان ناچارند روزانه با ۳.۲ دلار زندگی کنند و این گزارش خواستار تشدید اقدامات حمایت اجتماعی برای محافظت از آینده کودکان جهان است. در این گزارش آمده است که بیش از یک میلیارد کودک در فقر زندگی می‌کنند که به‌عنوان محرومیت از ابعاد مهم رفاه مانند بهداشت و آموزش تعریف می‌شود. این گزارش تأیید می‌کند که همه‌گیری تأثیر قابل‌توجهی بر کودکان داشته و سال ۲۰۲۰ اولین رشد فقر کودکان در جهان برای چندین دهه بودیم. البته اکثر کشورهای سراسر جهان کمک‌های اجتماعی را در پاسخ به همه‌گیری افزایش دادند. حمایت اجتماعی حق جهانی بشر و پیش‌شرطی برای جهانی عاری از فقر است. سازمان ملل در گزارشی اظهار کرد که حمایت اجتماعی بهتر برای کودکان جهان باید به‌سرعت انجام شود. شاید با پایان کرونا، جامعه جهانی برای بهبود شرایط کودکان بتواند کام‌هایی بردارد، چراکه بحران‌های متعدد آینده کودکان را تهدید می‌کند و تقریباً ۲.۵ میلیارد کودک در سراسر جهان به حمایت اجتماعی کافی نیاز دارند.